

هویت ناشناخته، درآمد بیشتر

که مفاسد، اختلاس‌ها، فریبکاری‌ها و دروغ‌گویی‌ها را آشکار می‌کند. تا وقتی فقر و بیکاری و فساد و اختلاس در جامعه وجود دارد، جوانان سرگرمی ندارند، برخی فقرا برای تامین معیشت اقدام به سرقت می‌کنند. الان هم اسلحه به وفور وجود دارد و به آسانی آدم می‌کشند یا دزدی می‌کنند. این مشکل ساختاری است و با صیانت و طرح‌های ناپخته و کارشناسی نشده حل نخواهد شد. الان مردم را صیانت کنید، راه دیگری برای انجام آنچه در ذهن دارند پیدا می‌کنند. تا فقر و بیکاری و فساد ریشه‌کن نشود، جرایم افزایش پیدا کرده و اوضاع در آینده نیز بدتر خواهد شد.

آموزش در کنار نظارت

دکتر افسر افشار نادری، جامعه‌شناس هم در خصوص افزایش ۱۴ درصدی جرایم فضای مجازی گفت: وقتی شرایط نامناسب اجتماعی، اقتصادی و حتی به اعتقاد من فرهنگی در سطح جامعه وجود داشته باشد، خواه‌ناخواه آسیب‌ها و جرایم ناشی از آن به فضای مجازی منتقل می‌شود و آثارش را روی زندگی مردم می‌گذارد. در فضای حقیقی کمتر می‌توان سر مردم کلاه گذاشت اما در فضای مجازی ما با ناشناخته‌ها سروکار داریم و مجرمان نیز با سوءاستفاده از شرایط اجتماعی و اقتصادی جامعه و برای گذران معیشت خود یا برای جبران ناکامی‌ها و محرومیت‌هایی که سال‌ها با آن مواجه بودند، به فضای مجازی رو آورده و مرتکب جرم می‌شوند؛ برای مثال قصد خرید در فضای مجازی دارید، فرد مقابل می‌گوید باید اول پول پرداخت کنید و چاره‌ای هم جز پرداخت پول ندارید اما نمی‌دانید کالا به دست‌تان می‌رسد یا خیر. به نظر من آموزش و آگاهی مداوم، نظارت دائم پلیس فتا و اطلاعیه‌های صادر شده از آن، بسیار مفید عمل کرده است اما ریشه مشکلات اقتصادی و اجتماعی باید رفع شود تا شاهد کاهش جرایم باشیم.

دکتر امان‌ا... قرایی مقدم، جامعه‌شناس با اشاره به این‌که پیش از ظهور فضای مجازی، کوچه و خیابان محل جولان دزدهای ریز و درشت بود، گفت: قبل از آمدن فضای مجازی، بیشتر جرایم در فضای حقیقی زندگی رخ می‌داد و البته آمار جرایم هم به اندازه امروز زیاد نبود. آن زمان چون محیط کوچک بود و همه همدیگر را می‌شناختند، نوعی خودکنترلی بین مردم وجود داشت و ذهن افراد مانند پلیس رفتار می‌کرد. از نظر جامعه‌شناسی شهری، ارتباط مستقیمی بین محل زندگی مردم و فضای فیزیکی حاکم بر آن وجود دارد. براساس مکتب شیکاگو، هر منطقه افراد مناسب آنجا را در خود نگه می‌دارد و بر همین اساس بسیاری از مجرمان در نقاط پر رفت و آمد مثلاً بازار، میدان شوش، اطراف میدان راه‌آهن، سهراب آذری و... است، مرتکب اقدامات مجرمانه می‌شوند. پس از آمدن اینترنت، مجرمان دنیای واقعی به فضای مجازی کوچ کردند چون ایمن‌تر است و بسیاری از آنان بدون هویت و ناشناخته در کنج خانه نشسته‌اند و به راحتی مرتکب جرم می‌شوند؛ ضمن این‌که درآمد بیشتری هم دارند، به آسانی با دیگران رابطه برقرار کرده و حساب بانکی‌شان را خالی می‌کنند. به قول ادوین سادرلند، رابرت شاو و مک‌کی، مجرمان فضای مجازی در میان انبوه انسان‌ها گم می‌شوند و با این حساب، چرا باید خود را در فضای حقیقی به خطر بیندازند. خیلی راحت شماره کارت می‌دهند و عده‌ای هم فریب آنها را خورده و پول را واریز می‌کنند. مثل شرکت‌های هرمی که یکی از پدیده‌های جرم خیز است و فضای مجازی به گردانندگان این شرکت‌ها فرصت داد تا با آرامش خاطر مرتکب خلاف شوند.

او در پاسخ به این سوال که از بین دو عامل مشکلات اقتصادی و اجتماعی و پنهان بودن هویت در فضای مجازی، کدام باعث شده تا میزان جرایم در این فضا نسبت به سال‌های قبل افزایش پیدا کند، توضیح

داد: هر دو دخیل است اما وضعیت اقتصادی اول و مهم‌تر است. اگر به‌طور عملی این موضوع را بررسی کنیم، متوجه می‌شوید که همه گرفتار این فضا نمی‌شوند. نوع خانواده و تربیت، نشست و برخاست با همسالان، نوع پرورش فکری، محل زندگی، سطح تحصیلات، سطح فقر و بیکاری و حتی تجردگرایی، همه در گرایش افراد به ارتکاب جرم نقش دارد. زنان و افراد متأهل، گرایش کمتری به ارتکاب جرم دارند و بنابراین جنسیت هم در این مساله بی‌تاثیر نیست.

قرایی مقدم در ادامه به دو بعد منفی و مثبت فضای مجازی اشاره کرد و گفت: فضای مجازی در عین این‌که دایره‌المعارف علم و دانش است اما اغواکننده نیز است. به قول مارشال مک‌لوهان، فضای مجازی تمام دیوارها را از بین برده است و دیگر نمی‌توانید آن را سد کنید. از این جهت بد است که حریم خصوصی مردم را از بین برده، بعد بسیار مثبت آن هم این است

مجازی

وقوع جرایم سایبری

معاون اجتماعی پلیس فتای کشور فرتیم. این فضای مجازی با بررسی اتفاقات حاکم بر فضای مجرمانه‌شان انتخاب می‌کنند. در ایام مذهبی با هموطنان و در پوشش خیریه مرتکب جرم ترستی مانند سهام عدالت یا بورس است از این ن استفاده می‌کنند. البته پلیس با شناسایی شهروندان توانسته تا حد قابل توجهی آنها را ص یا شروع ثبت‌نام‌های اینترنتی با هشدار به ایبری هشدار می‌دهد تا در دام کلاهبرداران و

یم سایبری اشاره کرد و گفت: متأسفانه ع یکی از دلایلی است که باعث می‌شود ن بیفتند. در وقوع جرایم اقتصادی کاربر که با اقداماتش در دام افراد کلاهبردار و به کاربران این است که دانش و سواد هر چقدر اطلاعات‌شان افزوده شود به ها انجام می‌شود، کاهش پیدا می‌کند. بقی این است که در فضای حقیقی مثلاً وسایل ضد سرقت مجهز کرد و اگر با ر متوجه صاحب آن نیست اما در فضای

